

Pressemeddelelse den 8. oktober 2020

Øget overvågning af multiresistente CPO-bakterier i Danmark

I 2019 blev der indført en ny overvågning af antibiotikaresistente carbapenemase-producerende organismer (bakterier af typen CPO) i mennesker. Mens antallet af CPO stiger hos mennesker, er carbapenem-resistens ikke fundet i den danske overvågning af dyr og fødevarer. Det viser resistensovervågningen i Danmark, som DTU Fødevareinstituttet og Statens Serum Institut (SSI) står bag.

Antallet af patienter med CPO steg fortsat i 2019. Det viser årets DANMAP-rapport fra DTU Fødevareinstituttet og SSI.

CPO er modstandsdygtige – eller resistente - over for den gruppe af antibiotika, der hedder carbapenemer. Carbapenemer er kritisk vigtige og bruges imod komplicerede og alvorlige bakterieinfektioner hos mennesker. Det er et alvorligt behandlingsmæssigt problem, hvis bakterierne er resistente overfor carbapenemer, for de er samtidig også resistente over for en bred vifte andre antibiotika, herunder penicilliner, som er den mest brugte antibiotikatype i Danmark.

CPO fundet hos 187 patienter i 2019

I 2019 blev CPO fundet hos 187 patienter, hvilket er en markant stigning i forhold til 2018. Her blev 160 patienter diagnosticeret med CPO. Stigningen af CPO ses hovedsagligt i prøver, der er taget som screenings-prøver. Det vil sige prøver, der tages i henhold til sundhedsstyrelsens vejledning om forebyggelse af spredning af CPO. Det er derfor ikke nødvendigvis udtryk for infektion med bakterien.

"Det er bekymrende, at vi ser CPO brede sig på hospitalerne," siger overlæge Ute Sönksen fra SSI. Hun fortsætter: "Spredning af disse bakterier er svær at inddæmme, og flere udbrud har været årelange og ramt patienter på tværs af danske sygehuse. Det er et problem, fordi CPO kan forårsage infektioner, der er svære at behandle."

Effektiv overvågning sporer udbrud

Fra september 2018 har CPO-fund været anmeldelsespligtig for de danske sygehuse. Man har nu opbygget et effektivt overvågningssystem, hvor SSI rutinemæssigt udfører helgenomsekvensering af alle CPO-fund.

Helgenomsekvenseringen af CPO bruges til at identificere bakteriernes DNA-profiler. Herefter kan DNA-profiler fra de forskellige bakterier sammenlignes og vise om de er del af det samme udbrud.

I 2019 blev der oprettet en database (KURS) til at samle data fra sekvenseringen og indlæggelsesdata med det formål at karakterisere og inddæmme udbrud. I 2019 blev i alt 16 sygehusudbrud karakteriseret. Det største og længstvarende går helt tilbage til 2012 og omfattede ved udgangen af 2019 i alt 39 patienter. Kendetegnen for dette udbrud er, at der kan gå lang tid imellem nye smittetilfælde, hvilket gør det svært at følge smitten og erkende nye smittefund som en del af det sammenhængende udbrud.

"Vi er glade for, at den nye udbrudsdatabase kan hjælpe os med at finde og afgrænse udbruddene. Heldigvis har vi i 2019 observeret færre tilfælde med alvorlig infektion med CPO end året før. Vi håber, at den nye udbrudsmodel kan være med til netop at inddæmme alvorlige infektioner ved at opdage smittespredning tidlige," siger overlæge Brian Kristensen fra SSI.

Ingen danske fund af carbapenem-resistens i produktionsdyr og fødevarer

I Europa er carbapenemer ikke godkendt til behandling af syge dyr. For at få overblik over carbapenem-resistens i fødevarerækeden, indførte EU fra 2014 et harmoniseret overvågningsprogram, hvor medlemslandene systematisk skal lede efter denne type resistens i colibakterier.

I de mere end 50.000 prøver fra produktionsdyr og kød, som siden da er indsamlet og undersøgt på tværs af Europa, er carbapenem-resistens kun fundet yderst sjældent i prøverne. Den er kun fundet i få prøver fra svin i Tyskland og Italien samt i kyllinger fra Rumænien og Tyskland. Derimod er carbapenem-resistens ikke fundet i danske dyr og kød.

Vigtigt med fokus på god hygiejne

CPO må forventes også at kunne overføres fra mennesker til dyr, hvis de mennesker, der passer dyrene, er bærere af resistente bakterier – måske endda uden selv at være syge. Når mange dyr går tæt sammen i en besætning, giver det CPO gode muligheder for at opformere og sprede sig. Risikoen for spredning i besætninger bliver større, når der samtidig anvendes antibiotika i besætningen.

Hvis først CPO bliver udbredt i produktionsdyr, giver det en risiko for overførsel til kød ved slagtning og derfra videre til mennesker gennem ikke-gennemstegt kød eller ved dårlig køkkenhygiejne.

”Fødevarebåren carbapenem-resistens vil være en ulykkelig situation, som vi skal gøre alt for at undgå. Der er heldigvis allerede stort fokus på at kontrollere og begrænse antibiotikaforbruget til dyr i Danmark. Men det er lige så vigtigt, at personer, der bærer CPO og arbejder med dyr, sørger for god hygiejne. Det kan for eksempel ske ved at vaske hænder grundigt, så de ikke overfører bakterierne til dyrene,” siger gruppeleder Johanne Ellis-Iversen fra DTU Fødevareinstituttet.

Læs mere

DANMAP-programmet har siden 1995 overvåget brugen af antibiotika til mennesker og dyr i Danmark samt forekomsten af antibiotikaresistens blandt bakterier i dyr, mennesker og fødevarer. Bag DANMAP står DTU Fødevareinstituttet og Statens Serum Institut.

Hent DANMAP-rapporten 2019 fra DANMAP's website. [På websitet er også et faktaark om antibiotikaresistens.](#)

Læs om udviklingen i antibiotikaforbruget til mennesker og dyr i to pressemeddelelser på DANMAP's website:

- [Forbruget af antibiotika til mennesker falder fortsat i Danmark.](#)
- [Over ti år har danske svin fået mindre antibiotika, kalve mere.](#)

Kontakt

For yderligere oplysninger kontakt:

Overlæge Ute Wolff Sönksen
Statens Serum Institut
uws@ssi.dk
tlf. 32 68 91 33

Sektionsleder Brian Kristensen
Statens Serum Institut
bkr@ssi.dk
tlf. 32 68 36 46

Forskningsgruppeleder, seniorrådgiver Johanne Ellis-Iversen
DTU Fødevareinstituttet
joell@food.dtu.dk
tlf. 93 51 89 05

STATENS
SERUM
INSTITUT